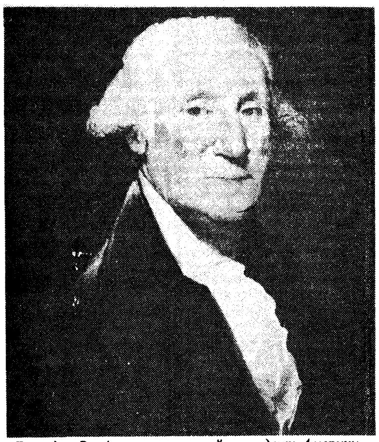
SVOBODA UKRAINIAN DAILY — СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 125. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 3, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го ЛИПНЯ 1991 Ч. 125. РІК XCVIII.

У 215-ту РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТИ АМЕРИКИ

Джордж Вашінгтон — перший президент Америки

У ПРЯШЕВІ ВІДБУЛАСЬ УСПІШНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Пряшів, Чехо-Словаччина (В. Верига). — В днях 12-15-го червня ц.р. у Пряшеві, Чехо-Словаччина, заходами Катедри Української Мови й Літератури та Катедри Української Фольклористики Філософічного факультету університету ім. Шафарика відбулася конференція п.з. „Від Наукового Т-ва імени Шевченка до Українського Вільного Університету". На цій конференції було відзначено 120-річчицю народин визначного українського науковця, історика й фольклориста Володимира Гнатюка.

Конференцію відкрив голова організаційного комітету д-р Микола Мушинка, який покликав до президіяльного стола ректора університету ім. Шафарика в Кошицях д-ра Лева Буковського, ректора Українського Вільного Університету в Мюнхені д-ра Теодора Ціюцюру, декана філософічного факультету в Пряшеві. Голову Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА проф. Леоніда Рудницького та генерального секретаря СКВУ д-ра Василя Веригу.

Офіційно конференцію відкрив ректор Лев Буковський, а привіти склали всі члени Президії, кожний від інституції, яку він репрезентував, а також д-р Богдан Стебельський від НТШ — Канади, д-р Микола Ільницький від НТШ зі Львова, професор Павло Чучко від Державного університету в Ужгороді, д-р Олекса Мишанич, від Української Академії Наук з Києва (він і так її назвав) й Ігор Герета з Тернополя. Віктор Коваль з від Союзу Русинів-Українців ЧЕФР, Мирослав Сополич, від Музею української культури в Свиднику, від Миколи Мушинки, як голови організаційного комітету конференції та письмовий привіт від професора Андрія Жуковського, голови Європейського НТШ в Сарселі, Франція.

Головну доповідь виголосив Микола Мушинка. В середу по полудні відбулася друга пленарна сесія присвячена науковій діяльності Володимира Гнатюка, на якій прочитано дев'ять доповідей, з яких чотири відносилися до НТШ та УВУ, дві до діяльности Володимира Гнатюка, а професор Леонід Рудницький зробив аналізу „НТШ і науковий світ Заходу".

(Закінчення на стор. 3)

Засновано Міжнародну школу україністики

Київ (УНІАР). — 28-го червня. Українська Академія Наук заснувала науково-дослідний та навчальний центр — Міжнародну школу україністики АН УССР і Республіканської Асоціяції українознавців. Серед основних напрямків наукової діяльности нового центру — дослідження методики викладання української мови, народознавства, комп'ютерних курсів, лексикографічні дослідження. У плянах роботи школи — викладання української мови для закордонних слухачів, обмін молодими науковцями, міжнародні наукові конференції з актуальних проблем українознавства.

Колектив Інституту археології АН УССР приступив до підготовки рукописів з історії України, над якими працюють спільно з науковцями провідних вищих учбових закладів. Розроблено структуру тритомника, сформовані авторські колективи. Передбачено, що в новій праці буде поставлено і розв'язано чимало конкретно-історичних проблем, які досі не мали усталене вирішень в умовах примусового вилучення з наукового вжитку кращих надбань української історичної думки, зокрема творів академіка Михайла Грушевського. У духовній школі при Свято-Успенській Почаївській лаврі викладання буде виключно українською мовою. Серед світських предметів тут вивчатимуть історію України за Грушевським, українську культуру, мистецтво. Три роки готуватимуть керівників церковних хорів, потреба в яких дуже велика в Україні.

Основано наукове Міжнародне Товариство М. Грушевського

Ню Йорк — Київ (Р.Д.). — У зв'язку із відзначенням 125-ліття народження проф. Михайла Грушевського, світової слави вченого і першого президента Української Народної Республіки в 1918 році, за ініціятивою проф/ Любомира Винара, голови УІТ і Комітету для відзначення ювілею М. Грушевського, засновано наукове Міжнародне Товариство М. Грушевського (M. Hrushevsk'y International Society).

Саме під час відбуття 102-ої наукової конференції при свяченої українознавчій тематиці, що відбулася в Ілінойському університеті в Шампейн (17-22 червня) і була зорганізована Українською Науково-дослідною програмою д-р Л. Винар повідомив, що Міжнародне Товариство Грушевськознавства (МТГ) буде займатися науковим вивченням життя, діяльности і творчости М. Грушевського в гльобальному вимірі. Товариство діє, як складова частина УІТ, яке ще в 1966 році започаткувало ділянку грушевськознавства, як окрему українознавчу дисципліну і видає серійне видання „Грушевськіяна", як також на сторінках „Українського Історика" вже протягом останніх 25-ти років містить матеріяли присвячені М. Грушевському. Д-р Л. Винар підкреслив, що „Грушевськіяна" зможе стати серійним виданням Міжнародного Т-ва М. Грушевського і УІТ в якому будуть друкуватися монографічні і джерельні матеріяли присвячені М. Грушевському, вченого світового виміру. Між членами засновниками Товариства знаходимо таких відомих науковців як Марко Антонович (Монтреаль), Олександер Оглоблин (Лудлов), Іван Дзюба (Київ), Олег Купчинський (Львів), Вячеслав Брюховецький (Київ), Степан Козак (Варшава), Ол. Домбровський (Ню Йорк), Тарас Гунчак (Нюарк(, Мирослав Мороз (Львів), В. Ісаїв (Торонто), Дм. Штогрин (Урбана(і інші. Також Наукова Рада при СКВУ (Василь Омельченко, голова) приступила до співпраці, як надбудова українських наукових товариств в діяспорі. Членів-основників начисляють 22 особи.

Треба підкреслити, що створення Міжнародного Товариства М. Грушевського є дальшим тривалим відзначенням життя і діяльности великого Українця і воно напевно причиниться до дальшого розвитку грушевськознавства в світовому науково-міжнародному вимірі.

Треба також згадати, що під час наукової конференції в Іллінойському університеті відбулася ювілейна сесія присвячена 125-літтю народження М. Грушевського на якій проф. Любомир Винар виголосив доповідь н.т. „М. Грушевський і національно-культурне відродження української нації".

СУД НАД С. ХМАРОЮ ЗНОВУ ВІДКЛАЛИ

Київ (УНІАР). — Тут 1-го липня судове засідання у справі С. Хмари, Михайла Ратушного, Миколи Головача, Леоніда Березанського, Олександра Ковальчука, Олега Батовкіна та ще одного арештованого — Воробйова, якого також звинувачують у причетности до конфлікту С. Хмари з полковником Григор'євим, знову перенесено. Цього разу на прохання адвокатів Дмитра Поїзда та Віктора Бедя, які з поважних причин не могли з'явитися до суду.

Підсудний Микола Головач від 25-го червня тримає голодівку. В судовій залі 1-го липня він оголосив політичну заяву з приводу 50-ої річниці проголошення Акту 30-го червня 1941 р. про відновлення державности України і попросив присутніх вшанувати хвилиною мовчання усіх полеглих у боротьбі за Україну. Більшість присутніх виконали його прохання.

Попереднє судове засідання відбулося 28 червня. В той день уже за годину до початку судового засідання біля будинку обласного суду, який був оточений численним міліцейським кордоном, зібрався гурт приблизно з двох сотень громадян. „Руки геть від Хмари!", „Ганьба комуністичному судові!", „Дайте волю Україні!" скандували люди з жовто-блакитними і червоно-чорними прапорами. Олександра Ковальчука в суді не було. Головуючий зачитав лист з психіятричної лікарні ім. Павлова, у якому стверджується, що стан підсудного Ковальчука виключає можливість його участи у судовому засіданні. Прокуратура запропонувала справу О. Коваль-

(Закінчення на стор. 3)

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ІРИНИ КАЛИНЕЦЬ

Чикаго. — Правління Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чикаго, члена у справах культури до СКВУ, запрошує на літературний вечір Ірини Стасів-Калинець, поетеси, народного депутата України та голови обласного Відділу Народної Освіти Обласного Виконавчого Комітету у Львові.

Поетеса виголосить доповідь на тему „Сучасний стан шкільництва в Західній Україні". Слово про І. Стасів-Калинець виголосить Рома Турянська.

На цій імпрезі Ірині Калинець буде передана найвища нагорода П'ятого літературного конкурсу (для її чоловіка — поета Ігоря Калинця).

Літературний вечір відбудеться в п'ятницю, 5-го липня, в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги, 739 Норт Оуклі булевард. Початок о год. 7:30 вечора. Вступ — 5 дол.

„Молодь в Україні швидко мужніє"

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Петро Граничний). — Молодь і її місце в нинішніх українських суспільних процесах, її зацікавлення і проблеми — чисто молодіжні, групові й індивідуальні, і громадські, були темою розмови в редакції „Свободи" з кореспондентом київської газети „Комсомольскоє знамя" Кірою Фоменко. Вона брала участь у наукових конференціях „Україна і Захід", організованій Ілінойським університетом, вже традиційній, десятій з черги.

Кіра Фоменко у редакції „Свободи"

Високо оцінюючи доповіді і виступи в дискусіях, Кіра все ж трохи розчарована, що в програмі конференції не було вділено спеціяльної уваги життю молоді в сучасній Україні. Щоправда, вона дуже задоволена, що була присутньою на панелі, де обговорювалися національно-культурні завдання, які стоять перед молодшими поколіннями української діяспори. Матерія цих панелю Кіра опрацює у своїй газеті. Про неї молода журналістка розповідає з такою симпатією, що ми ледве не забули запитати Кіру, чи її газета й надалі залишається органом Центрального комітету комсомолу України. Кіра пояснила ситуацію: так, залишається, але тільки формально. Взагалі кажучи, комсомолу в попередньому значенні цього слова в Україні вже не існує, хоч комітети, від районного до Центрального, ще ніби функціонують. Над змістом газети, її ідейним напрямом вже не тяжіють ні комсомольські ні партійні апаратники. Нині газета має 1 міл. 236.000 передплатників, до перебудови їх було тільки 200.000.

Яким чином став можливий такий злет популярности? Кіра розповідає, що успіх прийшов не відразу. На початках „гласности" всі газети, молодіжні і „дорослі", борячись за читача, дружно накинулися на раніше заборонену „сенсаційну" тематику — повії, рекет, мафія, астрологія, парапсихологія, іншопланетні „тарілки" і т.п. Щодо їхньої газети, то вона вчасно спинилася, зрозумівши, що реальне життя народу, його завтрашній день є і важливішим і цікавішим, ніж випадкова піна на поверхні суспільства. „Комсомольскоє знамя" першою з київських газет звернулася до теми участи української молоді в політичній боротьбі, вмістивши ряд аналітичних і цілком доброзичливих матеріялів про діяльність СНУМу, львівського Товариства Лева, інших політичних і культурологічних угруповань. В незабутній київський жовтень 1990 року, під час студентської голодівки, газета рішуче стала на бік голодуючих студентів.

Редакція запровадила посади політичних оглядачів — вони постійно коментують роботу українського парламенту, діяльність політичних партій, головні моменти господарського і громадського життя республіки.

Користуючись з Кіриної обізнаности в молодіжних питаннях, ми не могли не поцікавитися, чи існує сьогодні в молодіжному середовищі України поділ за

(Закінчення на стор. 4)

ЗУСТРІЧ З Ю. ШУХЕВИЧЕМ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Об'єднаний Комітет Українсько-Американських Організацій Ню Йорку, Відділ УККА та Вояки Української Повстанської Армії влаштовують всегромадську зустріч з сином генерала-хорунжого Тараса Чупринки та головою Української Міжпартійної Асамблеї, довголітнім політв'язнем Юрієм Шухевичем. Імпреза відбудеться в Українському Народному Домі, 142 Друга авеню, в понеділок, 8-го липня. Початок о год. 7-ій вечора.

ВАРШАВСЬКИЙ ПАКТ ОГОЛОСИВ ПРО САМОРОЗПУСК

Прага, Чехо-Словаччина. — У понеділок, 1-го липня, в столиці Чехо-Словаччини представники шести країн, що входять у військово-політичну організацію — Варшавський Пакт, підписали документ, який офіційно оголошує про припинення її функціонування.

„Рішення, яке ми прийняли, носить історичний характер, — заявив президент Чехо-Словаччини Вацлав Гавел, підписуючи документ. — Ми прощаємось з ерою поділу Европи за ознакою ідеологічної нетерпимости... Перед нами реально постає картина єдиної, демократичної, мирної і безпечної Европи".

Совєтський віцепрезидент Геннадій Янаєв, який не був захоплений цією подією, висловив надію, що НАТО піде за прикладом Варшавського Пакту. „Лідери НАТО, — сказав Янаєв, — повинні відчути необхідність визнання політичних реалій, які не виправдують збереження структури блоків. Я, в усякому разі маю на це надію".

Підписана угода підводить рису під багаторічним періодом існування штучно створеного військово-економічного конгломерату у Східній Европі. З чисто військової точки зору Варшавський Пакт припиняє існування 1-го квітня, а минулого тижня була розпущена і Рада Економічної Взаємодопомоги.

Договір реально вступає в силу з дня підписання, але він повинен бути ратифікований парляментами країн-учасниць.

Роспуск Варшавського Пакту буде мати вплив на перспективи плянування країн НАТО. ЗСА, Великобританія, Німеччина і країни Бенілюксу вже повідоми ли про значне скорочення збройних сил, бо загроза прямої конфронтації з традиційним противником минула.

Можна очікувати хвилі ксенофобських і імперських емоцій під час ратифікації договору у Верховній Раді СССР. Депутатська група „Союз", наприклад, ще рані ше назвала непоправною помилкою виведення совєтського війська з країн-сателітів.

СУС шукає контактів

Київ. (В. Чемерис) — Союз Українських Студентів (СУС), який створився у квітні цього року після об'єднання Студентського Братства і Української Студентської Спілки, має намір зав'язати міжнародні контакти з метою розвитку молодечої студентської організації.

Координаційна Рада СУС призначила своїм референтом з питань зовнішніх та міжнародних зв'язків Вячеслава Піховщека, якого уповноважили представляти СУС на рівні міжнародних офіційних контактів, підписувати угоди та договори між СУС та зацікавленими особами, проводити різні заходи та збірки в інтересах СУС.

СУС організовує у Києві студентську бібліотеку, яка буде розміщена в Київському університеті. Якщо матимуть якоїсь літератури кілька примірників, то висилатимуть також до регіональних центрів СУС у Харкові, Дніпропетровському, Львові.

Різноманітну літературу і газети просять надсилати на адресу: 252190, Київ—190, вулиця Баумана 56, помешкання 16, Вячеслав Піховщек, телефекс 2215507

В УКРАЇНІ

Луцьке. 11-го червня. Тут військовий комісаріят області обрав нову форму праці з призовниками, щоб змусити їх служити за межами України. Робиться це за допомогою спеціяльних заяв, які містять текст про згоду проходити військову службу поза Україною. Заяви у великій кількості виготовлені друкарським способом. Щоб змусити юнаків підписати заяву-згоду, застосовуються різноманітні засоби тиску. Тих, хто згоди не виявляє, відправляють за межі України насильно. Так, частину призовників було відправлено у військо до Архангельської области. Днями тут побито заступника голови страйкового комітету одного з підприємств Луцька Ростислава Нагонієро та активіста Студентського Братства і Спілки Незалежної Української Молоді Анатолія Гаврилюка. Обидва потрапили у лікарню. Їхній стан лишається тяжким. Як заявили потерпілі, били їх міліціонери.

Київ. 25-го червня. У пресовому центрі Міністерства Закордонних Справ УССР відбувся брифінг з поточних питань зовнішньополітичної діяльности УССР, який вів керівник пресцентру МЗС УССР Віктор Нагайчук. У брифінгу взяли участь Андрій Печеров —

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ЕКСПЕРТИ З БІЛЬШ НІЖ СТА країн світу намагаються виробити текст міжнародної конвенції, спрямованої на захист довкілля від „парникового ефекту" — підвищення температури і вологости на плянеті, що викликано викидами в атмосферу шкідливих промислових газів, зокрема двоокису вуглецю. Представники тих країн, де „зелені" мають сильні позиції, запропонували текст угоди, в якому визначено точні терміни і темпи скорочення викидів в атмосферу. Американська делегація не підтримала цей варіянт. Вона вважає, що складання конкретних графіків є прерогативою національних урядів.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Фінляндії Яаакко Лааява повідомив, що його уряд вирішив припинити всі економічні санкції проти Південно-Африканської Республіки (ПАР), за винятком позик південно-африканським фірмам і капіталовкладень у промисловість. Представник комітету ООН у справах апартеїду висловив розчарування діями фінського уряду і закликав відновити санкції.

УРЯД ЕСТОНІЇ передав у парлямент проєкт закону про адміністративну відповідальність за порушення правил вивозу товарів з республіки. Винуватців чекають штрафи від 500 до 5,000 карбованців.

ЛИТОВСЬКИЙ УРЯД ВИДІЛЯЄ Вільнюському міській управі мільйон карбованців для створення загону кінної поліції в структурі головного поліцейського комісаріяту Вільнюсу.

ВПЕРШЕ В УКРАЇНІ ПАРТАПАРАТНИКА притягнуто до судової відповідальности за організацію мітингу в недозволеному місці. Секретаря Івано-Франківського міського комітету КПУ Юрія Пивнева оштрафовано на 500 карбованців за організацію першотравневого мітингу на Вічевій площі, а не біля будинку обласних установ, як це передбачалося рішенням міської Ради.

В АМЕРИЦІ

З УВАГИ НА НАСТИРЛИВІ та чимраз частіші замітки в пресі про те, що провідники виборчої кампанії колишнього президента Рональда Регена в 1980 році мали домову з Іраном не випускати американських закладників аж по виборах, бо це могло зменшити можливості його вибору, колишній президент Р. Реґен написав листа до Ралфа Бледсо, директора президентської бібліотеки ім. Р. Регена в Сімі Веллі, Каліф., щоби перешукати всі папки з документами вищезгаданої виборчої кампанії, чи немає там будь-яких можливих натяків про цю справу. У своєму листі колишній президент Р. Реґен пише про те, що хоча він твердо вірить у безпідставність повищих закидів, то все ж таки він уважає, що треба зробити все можливе, щоби „прочистити повітря" з усіх цих безглуздих і очорнюючих наклепів.

ОКРЕМА УРЯДОВА комісія, якій доручено зайнятися справою закриття та ліквідації військових баз, проголосувала зліквідувати велетенський верф морської фльоти у Філядельфії та військову базу морської фльоти у Лонг Біч, Каліф., військову базу Форт Орд у Каліфорнії, а крім цього, ще цілий ряд інших військових споруд у 10-ох стейтах. Одначе ця семичленна комісія відкинула велику кількість рекомендацій секретаря Департаменту оборони Ричарда Чейні, що пропонував зліквідувати понад півтора десятка військових баз, щоби осягнути 25 відсоткове зменшення персоналу до 1997 року. Не прийнято його пропозиції про ліквідацію пристані морської фльоти у Стетен Айленд і військової бази Форт Дікс у Ню Джерзі, яка залишиться вишкільною базою діючих і запасних військових частин.

У зв'язку зі святом Незалежности Америки, яке в цьому році припадає на четвер, 4-го липня, „Свобода" не появиться з цією датою. Чергове число буде друкуватися в п'ятницю з датою суботи, 6-го липня. В четвер, 4-го липня бюра Головної Канцелярії УНС і видавництва „Свобода" будуть закриті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302 Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00 Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00 Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Найбільше державне свято

З-посеред 14-ти існуючих в Америці так званих леґальних свят, з яких насправді тільки два релігійні, Різдво і Велика П'ятниця, бо Великдень і так припадає завжди на неділю, — між так мовити світськими святами найперше місце займає День Незалежности, популярно відомий, як 4-ий Липня. Це роковини проголошення американської державної незалежности, яке стало гаслом до визвольної війни проти Великобританії, колоніяльної великодержави. Усі культурні народи світу відзначають роковини своєї політичної волі. Деякі народи з прастарим минулим відзначають роковини найважливішої події у їхній новітній історії, — як, наприклад, Франція, де врочисто згадують роковини здобуття в'язничної твердині Бастилії у першому дні Великої французької революції. Відзначають щорічно роковини проголошення своєї державної незалежности і ті народи, які ту свою державність втратили в наслідок ворожого наїзду. До таких народів належить Україна. Тому нашим відповідником американського „4-го Липня" є „22-ий Січня", проголошення Центральною Радою Четвертого Універсалу. Але яка велетенська різниця між отими датами! Від 4-го Липня 1776-го року перші бунтарські дев'ять стейтів розрослися до 5-ти і протягом того розмірно короткого часу, який ділить нас від американської визвольної війни, сталося насправді велике американське чудо: постала наймогутніша у світі великодержава між двома океанами лідера всього вільного світу.

Сама природа диктує усім людям змагати до волі та відкидати неволю у будь-якій постаті. А що дійсна і повна воля може існувати тільки у власній ні від кого незалежній державі — то недержавні народи використовують історичний шанс для змагання цю державну волю, втрачену у ворожому наїзді, відзискати. Саме у такій ситуації опинилися поярмлені Московщиною народи теперішнього Совєтського Союзу. І ми є свідками, як відновився свободолюбний український рух. І перший здвиг України, у 1917-20 роках програв, бо у великому нашому народі була тоді тільки мала свідомість, що ніхто нікому державної волі не дає, а треба її виборюти і треба вміти зберегти її.

Ми, українці, американські громадяни, приєднуємося не з примусу, а з найкращої доброї волі до свята 4-го Липня, бо як колишні вигнанці з рідної землі знайшли тут можливість віддихати волею усіх народів, які разом становлять велику американську спільноту, у дні 4-го Липня відсвіжуємо наш подив для імпозантного американського чуда. Те чудо не прийшло само від себе, не впало з неба. Це були зусилля поколінь, які від перших поселенців переборювали всі перешкоди, всі труди, і буквально своїм потом і кров'ю доказували свою здатність мати ні від кого незалежну державу, зберегти її і закріпити. Нема людини непомильної і помилки роблять люди при державній кермі та помилки роблять і народи, вибираючи людей, які заводять надії, леліяні виборцями. Але у цій найскладнішій і найтруднішій державній системі, якою є демократія, є змога вчитися на помилках, кореґувати їх і не повторювати. Так робили і роблять усі західні народи справжньої демократії і так роблять американці.

За президентури Френкліна Д. Рузвельта зроблено страшну помилку на Ялтинській конференції 1945 року, яка допомогла Сталінові поширити імперію й вимордувати мільйони осіб. За Линдона Джансона зроблено жалюгідну помилку, диктуючи з Білого Дому генералам у В'єтнамі, як вони мають вести війну — і війну програно. Ці обидві історичні помилки виправлено. Це не значить, що теперішній Президент ЗСА непомильний. Але створено апарат, який дбає, щоб помилок не робити, а коли вони стаються, то їх кореґують. Ми, що пізнали мудрість американців повинні вчитися і вказувати нашим землякам в Україні — наслідувати цей блискучий унікальний приклад.

В ЧЕТВЕР, 27-го червня Верховний Суд ЗСА закінчив урядування свого терміну на 1990-91 рік, завершуючи його перерішенням своїх попередніх схвалень, що забороняли прокурорам у смертних кримінальних справах впроваджувати свідчення про вбитих і про наслідки цього злочину на їхні родини. Тут ідеться про ту частину судового процесу коли підсудного лава присяжних вже визнала винним у вбистві, але ще суддя не видав присуду. Схвалено це рішення голосами 6 до 3, а вияснення цього рішення подав сам головний суддя Верховного Суду Вілліям Ренквіст.

Наталя Осока

ПОЛІТОЛОГИ ПРО ПРЕЗИДЕНТСЬКІ УКАЗИ ТА НОВІ ЗАКОНИ

На початку лютого, як відомо, президент СССР Міхаїл Ґорбачов видав указ про боротьбу з економічним саботажем. Згідно з цим указом, працівники органів КҐБ, Міністерства внутрішніх справ та військові отримали право „вільно входити до приміщень, які використовуються громадянами для індивідуальної та іншої трудової діяльности".

Президентський указ фактично узаконив підписаний міністром внутрішніх справ СССР Борісом Пуго неконституційний наказ ч. 1493/513 про спільне патрулювання, виданий в грудні 1990 року. А наказ міністра, у свою чергу, виник на підставі постанови Ради Міністрів СССР ч. 1016 з 11-го жовтня 1990 року та розпорядження з 27-го жовтня 1990 року, яким Рада Міністрів СССР доручила видати наказ про спільне патрулювання з участю міліції, армії та КҐБ. Ні постанова, ні розпорядження не були опубліковані. Не знайшли кореспонденти цих документів і в Раді Міністрів чи в Міністерстві юстиції СССР. Текст постанови, розпорядження, а також проєкт наказу розіслали лише „обмеженому колу осіб". Ніхто не знає, чи справді в першому варіянті наказу була пряма вказівка, щоб армія перебрала на себе функції внутрішніх військ МВС СССР, але відомості про це почали з'являтися в пресі, тому наказ, можливо у дещо зміненій редакції, усе ж змушені були опублікувати, але всього за кілька днів до початку його дії. І хоч правовий відділ Міністерства внутрішніх справ СССР порушив питання про неконституційність цього наказу, М. Ґорбачов все ж узаконив його президентським указом.

У газеті „Московские новости" ч. 6 і в наступних числах, надруковано вислови політологів з приводу цього та інших указів і законів, а також інтерв'ю з представником Комітету конституційного нагляду СССР кандидатом юридичних наук Петром Кондратовим.

На питання, чи спрямований указ на виявлення злочинів і хто цим займається, Кондратов відповів: „Число слідчих не збільшиться. Отже простішою стане процедура розслідування. Про це днями повідомив представник КҐБ Комітету конституційного нагляду. Та основним ефектом стане не ріст відлову 'саботажників', а порушення нормальної господарської діяльности багатьох підприємств. І безумовно, різко збільшиться число карних злочинів, перш за все пограбувань: грабіжники запасаються підробними посвідченнями і готуються під виглядом виконавців указу орудувати в помешканнях і на виробництві.."

Підтвердження цієї точки зору чекати довелося недовго. В газеті „Московская Правда" з 17-го травня повідомляється, що цивільна та військова прокуратура і працівники карного розшуку виявили убивць московського адвоката Лєбєдєва та його гостя, працівника американської амбасади Пандіна. Злочинцями виявилися два вояки будівельних військ, строк служби яких наближався до кінця. У помешканні одного з них знайдено речі убитих а його самого затримано в Калінінградській області. Затриманий признався у скоєнні злочину. Другого учасника злочину затримали в Самарі 17-го травня. Під час обшуку в нього також знайшли речі, вкрадені з помешкання Лєбєдєва. Про це повідомлялося в газеті „Московская Правда" з 21-го травня.

На думку юриста Кондратова, слово „саботаж" дозволяє широко витлумачувати злочин. „А це небезпечно", — каже він і пригадує, що таке вже було, коли поняття „боротьба з нетрудовими прибутками" перенесли з політичного ґрунту на правовий. Зауваживши, що говорить не від імени Комітету конституційного нагляду, а від себе особисто, юрист ствердив, що в результаті виконання указу буде порушене право недоторканости житла, таємниці банківських вкладень, таємниці наукових винаходів тощо.

„В принципі органи внутрішніх справ, щоб виявити 'ознаки', можуть зайти до кожного в помешкання. Без санкції прокурора! І ви не зможете захиститись. І прошу зауважити: такі повноваження дані не лише міліції, але й іншим 'органам внутрішніх справ'. В тому числі внутрішнім військам.. Це означає, що МВД і КҐБ зможуть використати отримані дані в своїх цілях. Так само беззахистні і винахідники".

Політолог Леонід Васільєв вважає, що „президент не просто ступив праворуч, він відкрив двері для до болю знайомого свавілля", бо правове управління підмінив силовим. На думку коментатора, президент не є прихильником сили і робить це під шаленим натиском правих. Однак він не може не розуміти, що ескаляція свавілля не вирішить жодних проблем.

Деякі республіки припинили дію указу на своїх територіях, але за наказом з центру він все ж таки виконується, тобто міста патрулюються військами. Не дивно, що юристи, політологи і більшість громадян побачили в цьому „прикмети повзучого надзвичайного стану", й почали вимагати резиґнації Ґорбачова.

Кореспондент Кисельов пише, що газета „Московские Новости" має у своєму розпорядженні дані про те, які дії дозволені військовим, котрі пратрулюють міста в різних республіках: перевіряти документи, а якщо їх нема, то затримувати будь-кого до встановлення особи; затримувати і обшукувати автомобілі, стріляти, якщо водій не зупинився. Відомо чимало фактів побиття громадян, поломки фото та відеоапаратури кореспондентів. Але й це ще не все. На початку березня цього року більшість депутатів парляменту СССР проголосували за прийняття законопроєкту про КҐБ. Ніхто не зважив на протести представників демократичного крила, які заявили, що проєкт був готовий ще 3-го грудня минуло-

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Лев Яцкевич

Шляхи злету людини

Поміж різнорідними видами життя на землі, людина становить унікальну породу, яка відрізняється від інших тваринних пород своєю інтеліґенцією та винахідливістю, з допомогою яких вона розвинула технологію, розшифрувала частково закони природи та запрягла до колісниці своїх потреб усі види сил, від подуву вітру до атомної енерґії.

Звичайно, ті всі досягненя пройшли крізь довгий шлях еволюції, яка тривала приблизно 5 мільйонів літ. Першим етапом цієї еволюції було випрямлення спини людини та спроба ходження на двох ногах. Це звільнило її дві руки, які могли бути вжиті до оборони та виготовлення перших примітивних знарядь та зброї. Другим етапом був винахід вогню та штуки варення а третім, розвиток її гортанки та голосових струн, а згодом — розговірної мови.

Але заки людина добилася панівної ролі на нашій плянеті, вона пройшла крізь довгий етап боротьби за своє існування, серед суспільного наступу природи, в якому сильніший з'їдав слабшого, а хитріший брав верх над шляхетнішим. У тій боротьбі вирішальним фактором був біологічний комп'ютер, розташований в мозку людини, з допомогою якого вона збільшила многократно свої природні сили та здобула перевагу над своїм довкіллям, при допомозі цілої низки винаходів та ідей.

Проте, найбільшу проблему для перших людей становило харчування, в якому при відсутности хліба, основною їжою було м'ясо, яке, не тільки було важко здобути, але й ще важче консервувати. Тому перші люди, зправила, голодували, або хворіли на грані голодової смерти.

Череп такої людини знайшло в 1961 році, у Східній Африці, подружжя видатних англійських антропологів, д-ра Люїса та Марії Лікі. Вони назвали цю людину „Homo habitalis" (практична людина) та окреслити її давність на 1.75 мільйонів років. Її череп був, принаймні, на половину менший за череп сучасної людини, що на їх думку, було вислідом нестачі протеїн, а одночасно стимулом для постійних роздумів та шукань за розв'язкою її харчових проблем.

Ці проблеми розв'язала, щойно неандертальська людина, людина розуму („Homo Sapiens"), череп якої був знайдений в 1856 році у вапняній печері, в долині річки Неандер, в Німеччині. У противагу черепові практичної людини, череп неандертальської людини був високо склепленний та, на думку антропологів, вміщав набагато більший мозок, ніж сучасної людини.

Неадертальська людина, була людиною дилювіяльної (льодовикої) доби, що попередила нашу сучасну, алювіяльну добу. Вона протривала приблизно від 600, 000 років до 16,000 років до; нашої ери. Наслідком обниження температури, льодовики покрили значну частину Північної й Центральної Европи та Північної Америки. Ця Льодовикова доба не була одностайно холодною, але розпадалася на чотири холодні та три теплі ші доби, з чудовою ростнею та тваринами, такими, як рен, вівцебик, полярний лис та заєць.

Неадертальська людина одягалася вже в шкури впольованих звірів, уміла розводити огонь, приготовляти варену їжу та орудувати списом та катапультою. Але найцікавіше те, що вона хоронила своїх померлих та вірила в свого роду, позагробове життя. Недобитки неандертальської людини, що перетривали льодовикову добу при вогнищах у печерах, зустрінули в Европі нових приятелів, які в дуже короткому часі витиснули їх з території давнього поселення. Антропологи назвали нових пришельців кроманьйонцями від назви печери „Cro-Magnon", в місцевості Дордонь, у Франції, де в 1863 р. виявлено вперше їх скелети. Кроманьйонці — безпосередні предки сучасних людей. Вони різнилися від своїх попередників, не тільки іншою будовою тіла, але й більшою винахідливістю та великим мистецьким талантом. Їх малюнки на стінах печер, у Франції та Еспанії, викликують ще й досі захоплення та подив усіх глядачів. Вони жили в Европі поміж 20,000 та 15,000 роками, і, на думку багатьох антропологів, ми носимо частково їх гени у своїх клітинах.

Постання будь-якої цивілізації — зумовлене існуванням міст. А існування міст, у свою чергу, було зумовлене розвитком рільництва, яке єдине могло забезпечити мешканців міст харчовими продуктами, а головно протеїнами, у виді зерна (пшениці, жита, проса, явменю, вівса, кукурудзи, рижу). З другого боку для розвитку рільництва потрібне було також знаряддя (плуг, серп, ціп, хомут), тяглові домашні тварини, знання добрив і наводнення, а найбільше наявність насіння культивованого збіжжя.

Ці всі винаходи, які сміло можна назвати рільничою технологією, забрали людині десятки, а той сотні тисяч років та стали, частково, дійсністю завдяки ініціятиві та винахідливості жінок, на яких плечах лежав важкий обов'язок виховування дітей та забезпечення родини їжою.

Згідно з опінією багатьох антропологів, жінки в тому часі, коли їхні мужі ходили на лови чи риболовлю, шукали в найближчому довкіллі за їстивною яриною, овочами, грибами та ягодами і, не виключене, що вони також проводили у своїх присадибах городах перші спроби та експерименти знайдених ярин та вирощування зерна із стебел; диких трав, предків нашого сучасного збіжжя. Невідомо чи їх заслугою це було також освоєння перших домашніх тарин.

Кінчаючи той коротенький огляд підйому людини, мусимо ствердити, що без технології, навіть в давньому примітивному виді, а

(Закінчення на стор. 3)

Стефа Гнатенко

РОЗДУМИ НАД ОСТАННІМИ ЛИСТАМИ В. І. СВЄНЦІЦЬКОЇ — СТАРІЙШИНИ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА ТА МУЗЕЙНИЦТВА

I.

Наукова та громадська діяльність Віри І. Свєнціцької заслуговує на фундаментальне дослідження, а в цій короткій статті я хотіла б передати наважливіше — що шукала і у що вірила вона, що хотіла і зробила для людей, для розвитку українського мистецтвознавства, музейництва, яке поряд з іншими гуманітарними науками, не мало можливості нормального розвитку і за існування якого необхідно було „боротись". Віра Свєнціцька, одна з небагатьох науковців, яка це робила, бо інакше не могла, це було її життям.

„21 травня відійшла з життя Віра Іларіонівна Свєнціцька (народилася 28. 8. 1913) — старійшина українського музейництва, кандидат мистецтвознавства...", — читаю некролог у газеті „За Вільну Україну"...

А перед очима її лист, датований 2-го травня, у якому вона пише: „Вашу передачу по радіо про мою скромну особу — слухала і була заскочена і збентежена такою увагою до мене і оцінкою моєї праці".

Добре, що за життя, а то завжди усе після смерти...

Передача була березнева. Місяць жінки відзначали усі округи СУА. Референтка для справ культури при головній управі СУА Лідія Гладка звернулася до Українського Музею в Ню Йорку підготувати доповідь про наукову діяльність Віри І. Свєнціцької. Оскільки протягом довшого часу я працювала з Свєнціцькою у Львівському Національному Музеї, то я й підготувала цю доповідь, а про відзначення СУА наукової діяльности В. І. Свєнціцької, підготувала радіопередачу в радіо „Свобода".

Я хотіла передати читачам і слухачам образ жінки, мистецтвознавця, діяча української культури, яка монументально вписалась і була невід'ємною складовою Музею. Там пройшло її раннє дитинство, юність, і все життя, за винятком тих років, коли була репресована і відбула термін у сибірських таборах (1948-1956).

„Сродна праця", середовище у якому зросла, професійна освіта і постійна самоосвіта уміле поєднання теорії і практики, — це, мабуть, головні чинники, що зформували мистецтвознавця та музейника — Віру Свєнціцьку.

Дочка Іларіона Свєнціцького, професора славіста, піонера українського мистецтвознавства в атмосфері любови до мистецтва та його постійного пізнання. Титанічна батькова праця науковця та практика, була основним виховним чинником у формуванні світогляду музейника та мистецтвознавця. А тому гіркотою озиваються її останні слова з останнього листа: „Хотілось би, щоби на зміну підростали поважні спеціялісти, які б уміли і хотіли би поставити на належному рівні музейну роботу і разом з тим науковці, але якось воно туго йде... Роки 'застою' позначилися на психіці людей, а справжніх ентузіястів якось мало... Але будемо сподіватися на краще..."

Більш як півроку хворіла Віра Свєнціцька: „Так я вибула на цілих півроку з нормального життя. А роботи в мене ще без міри, а часу чим раз менше...

В квітні в музеї, разом з інститутом Суспільних наук відбулася наукова конференція, присвячена 115-ій річниці від дня народження організатора і першого директора Національного музею — Іларіона Свєнціцького, яка пройшла успішно, але я через хворобу не виступала" (з листа від 2-го травня 1991 р.).

А доповідь таки підготувала Свєнціцька на тему: „Участь Іларіона Свєнціцького в міжнародних наукових конґресах з 20-30-ті роки".

І далі продовжує у цьому ж листі: „Тепер пляную інтенсивно працювати над каталогом ікон, зокрема XV ст. Коби тільки здоров'я та час".

Іконопис XI ст. особливо цікавив Віру Свєнціцьку. Вивченню цього періоду вона посвятила багато часу і опублікувала наукові статті у наступних виданнях: „Історія українського мистецтва", т. 2, Київ, 1967 р., стор. 208 — 275; „Український середньовічний живопис", Київ, 1976 р. (частина, присвячена XV — початку XIV ст.) належить Вірі Свєнціцькій. У серії спадщина віків „Українське малярство XIV — XVIII ст. у музейних колекціях Львова. Львів. „Каменяр", 1990 рік (дослідження Віри Іларіонівни на основі нових знайдених і досі опублікованих матеріялах та доповнене вже відомими і дослідженими іконами дає більш повну картину цього давнього і яскравого періоду розвитку малярської культури на Україні.). Публікація цих досліджень має величезне значення в історії вивчення українського мистецтва. Адже в той час було майже неможливо доводити про те, що на Україні існували малярські школи. Віра Свєнціцька, аналізуючи звідки походить, та чи інша ікона, та порівнюючи стилістичні особливості малярських осередків, — Перемишля, Львова, Волині (малярство цього періоду не збереглось на сході та Півдні України) вказує на існування малярських шкіл їх спільностей та відмінностей у стилістиці, в загальному розвитку мистецтва візантійського стилю. Малярство XV століття особливо чарує кольористичними та стилістичними особливостями.

Закінчення буде.

Наталія Кашкадамова

МАРІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА

II.

Вагому частину репертуару артистки складають концерти для фортепіяно з оркестром — її обдаруванню близький симфонічний жанр. Крушельницька виконує Концерти Р. Шумана, Л. Бетговена (І та 5), Й. Брамса (І і 2), О. Скрябіна, пропаґує менш відомі твори цього жанру — С. Людкевича, В. Косенка, І. Драго, Р. Сімовича, Б. Чайковського. Піяністка виступає з симфонічними оркестрами Києва, Львова, Донецька, у творчій співпраці з такими диригентами як М. Колесса, Ю. Луців, С. Турчак, І. Паїн, Д. Пелехатий.

Симфонічність і маштабність, драматизм — це визначні риси творчого стилю Марії Крушельницької, який в цілому, і за репертуарними уподобаннями, і за виразовими засобами належить до пізньоромантичної сфери. У інтерпретації творів Й. Брамса і С. Людкевича, О. Скрябіна і Л. Ревуцького, К. Шимановського та С. Рахманінова при свій різнопляновості трактування завжди відчутна піднесеність почуттів, неповторний особистий тон мелодичної інтонації, схвильованість динамічних та агогічних відтінків. Романтичний стиль артистки у великій мірі виплеканий лекціями та власним прикладом Генріха Нейгауза, але серед незчислених учнів великого професора М. Крушельницька займає окреме місце і має по-своєму унікальне творче обличчя. Традиції різного кореня утворили неповторний сплав у поєднанні зі складом натури піяністки.

Як свідчать музиканти старшого покоління, у виконанні М. Крушельницької є багато спільного з творчою манерою її тітки — Галі Левицької, відомої піяністки 20-40 років. Вихованка Вищого музичного інституту імені М. Лисенка у Львові та Віденської Академії музики, учениця Єжи Лялєвича та Егона Петрі, Г. Левицька була „майстром великих форм". Гру її характеризували як мужню, не жіночу, позначену серйозністю змісту, широким диханням, дзвоновими звучаннями. Г. Левицька цілеспрямовано домагалася стильової єдности своїх концертних програм, будуючи їх за принципом співставлення монументальних творів західньоевропейських, українських та російських композиторів, була першим виконавцем у Львові „Картинок з виставки" М. Мусоргського, „Відображень" Б. Лятошинського, ряду творів В. Косенка, Л. Ревуцького, В. Барвінського та п'єс А. Шенберга. Марія Крушельницька мала невеликі можливості спілкуватися зі своєю славною родичкою (її життя обірвалося у 1949 році), але успадкувала від неї видові прикмети виконавського стилю.

М. Крушельницька — артистка емоційного типу. Індивідуальні особливості її виконання відчутні, передоусім, у мелодичній вимові: активна і щира, небайдужа інтонація. Раннім звукозаписам піяністки властива більша безпосередність, однак і тут кожен зворот мотивів не суперечить загальній широті розгортання, твір будується великим пляном.

У виконанні творів Й. Брамса, ранніх записах Концерту С. Людкевича та Пассакалії В. Костенка (1963 рік) можна відзначити деяку схильність до патетики — змістовної, оправданої, не зовнішньої. Ця щира, непарадна патетичність висловлювання і безпосередня прямота почуттів не співпадала із панівним загальноприйнятим тоном совєтського мистецтва у 60-70 роках. Повсюдно насаджувався безликий академізм. Ми легко впізнаємо і клясифікуємо його сьогодні у конформних скульптурних монументах, трафаретних картинах, тиражованих фільмах і повістях, проте його мертвотний дух торкнувся і музичного мистецтва, і тонкої сфери виконавської інтерпретації. Особисте ставлення, думка, інтонація були чимось небажаним, навіть підозрілим і небезпечним. Ці умови сприяли пишному розквітові системи виконавських конкурсів, які поширювали безлику майстерність і губили кожну, хоч чимось незвичайну індивідуальність. Не торкаючись вищого рівня, згадаймо лишень Республіканські конкурси імені М. Лисенка, які за чверть століття свого існування не дали Україні з числа своїх переможців жодного дійсно визначного концертуючого піяніста.

Офіційним тенденціям могли протистояти тільки значні особистості. Найвидатніші з них долали проголошуваний об'єктивізм силою свого таланту. У всі періоди залишалася вірною собі Марія Крушельницька. Тож, звичайно, були й такі, кому у ті роки її експресивний стиль здавався несучасним і недоречною її особиста інтонація. Але творче обличчя мистця визначається його характером, а характер формує доля. Сильну людину, як відомо, труднощі гартують. У характері М. Крушельницької домінують пристрасність і прямота — обеззброююча у виявах симпатії, безкомпромісна і різка у критиці. Фортепіянна інтонація М. Крушельницької — це вияв її громадського темпераменту, її небайдуже ставлення до кожного прояву життя, це її активна громадянська позиція, висловлена специфічними засобами мистецтва піяніста-виконавця.

Закінчення буде.

В УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 1)

голова Комісії ВР УССР з питань плянування, бюджету, фінансів та цін; Ярослав Кондратьєв — голова Комісії ВР УССР з питань правопорядку та боротьби зі злочинністю; Віктор Шишкін — голова Комісії ВР УССР у питаннях законодавства і законности. Андрій Печеров розповів присутнім про перебування делеґації депутатів ВР УССР у Франції на запрошення Національних зборів, з метою вивчення законотворчої діяльности Французької республіки. Потім народні депутати України відповіли на запитання журналістів.

Ужгород, Закарпатської обл. 23 червня. Тут відбувся мітинґ проти укладання Україною нового союзного договору. Виступили: народний депутат України, голова крайового Руху Віктор Бедь, голова міськрайонного Руху Олекса Борець та представники партії Зелених, УРП, ДемПУ. Ухвалено резолюцію, яка закликає ВР УССР не приступати до обговорення проєкту нового союзного договору, а продовжувати ухвалу нових законів, які повинні забезпечити суверенітет і соборність Української держави.

Верещанський перевал. 23 червня. Тут відбулося освячення пам'ятного знаку на місці майбутнього пам'ятника борцям за волю України — героям Карпатської Січі. Потім відбувся мітинґ, на якому виступили представники республіканського „Меморіялу", зокрема, заступник голови правління львівського „Меморіялу" Юліян Павлів, заступник голови закарпатського крайового „Меморіялу" Василь Довгий, а також представники львівського і закарпатського крайових Рухів. У освяченні пам'ятного знаку брав участь єпископ УКЦ Іван Маргітич. Згодом колона довжиною понад сім кілометрів рушила до однієї з могил вояків Карпатської Січі, яку відновлено пошуковим загоном закарпатського „Меморіялу", Владикою Іваном на могилі освячено пам'ятний хрест. Потім відбувся імпровізований мітинґ, який завершився ухвалою резолюції, закликом до ВР не приступати до обговорення проєкту нового союзного договору.

Горонда. Мукачівський район, Закарпатської області, 23-го червня. У селі відбувся мітинґ, на якому виступили: народний депутат України Віктор Бедь, секретар УРП Петро Борсук, голова районної філії УРП Богдан Дикий. Ухвалено резолюцію, яка закликає ВРаду не обговорювати проєкту нового союзного договору.

Житомир. 23-го червня. Тут відбувся мітинґ на тему „Україна і союзний договір", організований крайовою радою Руху, УРП, ДемПУ та організацією соціял-демократів... На мітинґу, у якому брали участь понад тисяча осіб, домінували гасла: „Україні — волю!", „Геть союзний договір!" Промовці наголошували на необхідності зробити все можливе для відвернення загрози нового ярма для України. Виступили: секретар УРП, колишній політв'язень Василь Овсієнко; голова ДемПУ, колишній політв'язень Юрій Бадзьо та ін. Ухвалено резолюцію, яка засуджує діяльність комуністичної більшости ВР УССР і, зокрема, голови ВР Леоніда Кравчука. Наголошено, що Житомирська Обласна Рада та її керівник Володимир Федоров ведуть антиукраїнську, антинародну політику.

Полтава. 23-го червня. У місті відбувся мітинґ „Ні — союзному договору", організований крайовою організацією Руху, УРП та ДемПУ. Виступили голова крайового Руху Олександер Килим, голова місцевої організаці ДемПУ Анатолій Муляр, голова полтавського осередку УРП Вадим Івкін. У резолюції, ухваленій на мітинґу, головною вимогою є непідписання Україною союзного договору до того часу, доки вона не стане дійсно незалежною.

Запоріжжя. 23-го червня. Товариство української мови „Просвіта" звернулося до Міськради з заявою, у якій пропонується узаконити використання у Запоріжжі української національної символіки. Товариство зумовлює це тим, що під час проведення Всеукраїнського Фестивалю „Хортиця" 7-8 червня у руках людей не було жодного червоного чи червоно-лазурового прапора. Учасники заходу тримали лише синьожовті та різнобарвні козацькі стяги.

Звинівка. Артемівський р-н, Донецької области, 22 червня. Тут відкрито першу на Донеччині греко-католицьку церкву. Мешканці Звинівки є вихідці з Івано-Франківської области, яких у 40-ві роки переселено у східні реґіони України. З нагоди відкриття церкви зі Львова приїхали сестричерниці Ордена Святого Василя Великого, прибули представники інших церков но-громадських організацій України. Богослужіння тривало понад 5 годин.

Луцьке. 23-го червня. З нагоди 50-их роковин розстрілу в'язнів Луцької тюрми, приміщення якої нині займає музична школа, біля могил розстріляних священиками УАПЦ на чолі з владикою Миколаєм, відправлено Панахиду. Потім відбулося освячення місця, на якому раніше стояла церква, для побудови каплички. До трьох могил, які знаходяться під мурами колишньої в'язниці, були покладені квіти. Потім відбувся мітинґ вшанування пам'яті загиблих, на якому було понад три тисячі осіб. Виступили голова Луцької Міськради Анатолій Поха, голова крайової організації Руху Олександер Харченко, голова Волинської організації УРП Генадій Кожевніков, голова товариства „Меморіял" Віталій Мельник. Після цього громада виїхала у село Піддубці, де вперше на Волині, з ініціятиви голови піддубцівського осередку Руху Василя Кушніра, відкрито курган з хрестом на честь загиблих воїнів УПА. Біля кургану виступив народний депутат України Ярослав Дмитришин. Хор Руху Волинської крайової організації та квартет „Гомін" під керівництвом Олексія Пімчука виконали жалобні пісні. У Луцькому відбулося пікетування будинку обласного суду, де проходить судове засідання з приводу скарги прокурора области Івана Заблотинського на двох юнаків — Миколу Вакульчака і Руслана Тимощука, яких звинувачено у хуліганських діях. Вони перекривали рух транспорту з політичних мотивів. У місті вийшов перший номер науково-популярного ілюстрованого часопису під назвою „Волинь", який редаґує Анатолій Якубюк. Журнал засновано 21-го вересня 1990 року.

Харків. 23-го червня. Завершила своє перебування у місті делеґація зі ЗСА, яка приїхала з метою популяризації та пропаґанди релігійного вчення „Бахаї", головними постулятами якого є єдність Бога, єдність релігій та єдність людей на землі. „Бахаї" вважають, що різні релігії є лише різними сходинками, на яких людство досягає світла верховного знання. Найвищим органом релігійної організації „Бахаї" є Всесвітній дім справедливости, у якому править виборча верховна рада. Щодо різних поглядів і форм державного правління, то „Бахаї" закликають людей підкорятися державній владі, не брати участи у політичній боротьбі. Після від'їзду делеґації у Харкові залишилось 9 послідовників цього вчення.

Львів. 22-го червня. Газета „За вільну Україну" оприлюднила звернення до ВР УССР від Координаційної Ради Обласних Рад народних депутатів Івано-Франківської, Львівської та Тернопільської областей. У зверненні члени Координаційної Ради заявляють про неприпустимість розглядання ВР УССР питання про союзний договір, як і підписання такого договору.

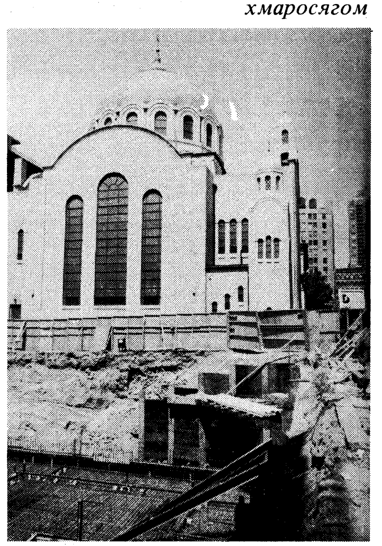
Крим. 23-го червня. На півострові відбулася серія святкувань мусулманського свята жертвоприношення — Курбан Байрам. Головне святкування проходило на самозбудові у селі Строгановка, що біля Симферополя. Були присутні керівники організації Кримсько-татарського національного руху, гості з Туреччини та арабських країн. Святкування Курбан Байраму проходили у селі Мирне, де були представники з Америки; у Бахчисарайському районі; на південному березі Криму та в інших районах компактного проживання кримських татар.

Харків. 24-го червня. З ініціятиви Руху, ТУМ, за участю УРП, ПДВУ, ДемПУ, а також Української Студентської Спілки, відбулося пікетування обкому компартії України. Учасники акції вимагали звільнити незаконно забрані будинки з наступною їх передачею громадським організаціям та партіям Харкова. Пікетуючі тримали гасла: „Волю Україні!", „Геть парткоми КПУ з підприємств!" тощо. Перший секретар обкому КПУ Мяліцин запевнив пікетуючих, що у найближчий час жодне приміщення обкому КПУ звільнятися не буде.

Хмельницьке. 23-го червня. Активісти Руху та УРП провели пікетування вулиць міста, спрямоване проти союзного договору. В Ізяславі Хмельницької области 23-го червня відбулося свято Козацької слави, організоване місцевим ТУМ.

С. Капулівка (Дніпропетровщина). Як повідомив голова Нікопільського Руху Олекса Крестьянов, на Курган Козацької Слави повадилися злодії, які сотнями викопують цибулини червоних голяндських тюльпанів, що їх 20 тисяч висадили організації Руху области під час святкування 500-річчя козатва восени 1990 року. Наслідком роботи новітніх яничарів є чорні плями перекопаної землі на всеукраїнській святині.

Почали працю над українським хмаросягом

Викінчують фундамент під нову будову

Після довгих клопотань у нюйоркських будівельних бюрах, які мають нагляд над розбудовою міста, парафія української католицької церкви св. Юра отримала затвердження плянів будови 12-поверхового мешканевого парафіяльного дому, який сусідує з церквою і академією св. Юра при площі Тараса Шевченка.

Ця будова буде новим здобутком української громади у великому Ню Йорку.

Фірма Деміло Констракшен почала працю над цією будовою 13-го травня 1991 року.

Три долішні поверхи в цьому будинку призначені на парафіяльну канцелярію а два слідуючі, на мешкання для монахів і монахинь. Останні дев'ять поверхів, призначені до продажу парафіянам церкви св. Юра.

У цьому мешканевому парафіяльному домі будуть помешкання з одною, двома і трьома спальнями.

Ця будова в українському центрі долішнього Ню Йорку має бути закінчена і готова до вжитку в травні 1992 року.

Точні інформації відносно купна кооперативного апартаменту в цьому парафіяльному уряді церкви св. Юра, 33 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку, або телефоном: (212) 674-1615.

РСГ

Суд над...

(Закінчення зі стор. 1)

чука виділити в окрему. У своїх виступах захисники зазначили, що суд розглядає справу з певним упередженням, тобто вже має стверджений „згори" вирок. Ковальчука намагаються оголосити психічно хворим і усунути від „справи Хмари", оскільки зміст його свідчень не задовольняє суд. Захисник звинуваченого Вороб'йова зазначив, що саме від свідчень Ковальчука залежить, чи може розглядатися даний інцидент як правопорушення. Представники захисту наголошували на тому, що всі мають усвідомити, яку небезпеку становить стаціонарна експертиза: йдеться не тільки про здоров'я, а й про з береження особистости підсудного і загрозу його життю. Захисник Хмари Юрій Айвазян оголосив, що до нього надійшли відомості про знущання, яких зазнав підсудний Ковальчук під час утримання у камері. Захист наполягає на негайному проведенні комплексної експертизи для виявлення фізичних пошкоджень та слідів ін'єкцій. До складу комісії запропоновано ввести відомого правозахисника психіятра Семена Глузмана — у недавньому минулому також політв'язня.

У своєму виступі підсудний Хмара зазначив, що суд порушує міжнародні норми та принципи гуманізму. Він пообіцяв, що, як колишній політв'язень і як народний депутат, доведе до відома міжнародної громадськости, що суд працює за старими методами.

Оплесками зустріли люди слова Степана Хмари: „Україна безперечно буде суверенною вільною державою!"

Після наради суд ухвалив рішення про проведення стаціонарної експертизи і заведення на підсудного Ковальчука окремої справи.

Ю. ШУХЕВИЧ В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Громадський Комітет під патронатом УККА влаштовує зустріч з Юрієм Шухевичем, чином Головного Командира УПА, генерала Романа Шухевича. Імпреза відбудеться у п'ятницю, 5-го липня в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект авеню в Ірвінґтоні. Початок о год. 7-ій вечора.

У Пряшеві...

(Закінчення зі стор. 1)

Другого і третього дня конференція працювала двома секціями і перша з них, на якій головував Ігор Ґерета з України й о. Атанас Пекар з ЗСА, а секретарював МихайлоГиряк (ЧЕФР), мала запланованих 6 доповідачів у ранішній сесії та сім у пополудневій. Всі доповіді обговорювали діяльність Володимира Гнатюка та Наукового Товариства ім. Шевченка, в якому він був генеральним секретарем. Не прибув на конференцію Юрій Гошко зі Львова, який мав говорити на тему „Лемки в Україні, Польщі і Чехо-Словаччині".

На другій сесії заплановано 6 доповідей перед полуднем і сім по полудні. На сесії головував о. Атанасій Пекар (ЗСА), Ігор Ґерета (Тернопіль) секретарював. Темою сесії було: а) Володимир Гнатюк та б)Наукове Т-во ім. Шевченка. Тут також не появилися на конференцію Наталя Шумада з Києва, яка мала головувати на сесії й читати доповідь „Теоретичні концепції В. Гнатюка у вивченні фольклору".

На пополудневій сесії не було Анатоля Пономарьова з Києва, Василя Мельника з Тобольська (РСФСР) та Василя Попа з Ужгороду. Всі мали говорити про різні аспекти творчости Володимира Гнатюка, але через труднощі їм не вдалося приїхати.

В п'ятницю, 14-го червня на першій сесії головували професор Данило Струк, а секретарював Іван Хланта (Угжород, Україна). На жаль із запланованих доповідачів виступав тільки Михайло Ґиряк та Ладіслав Бартко, оба з Пряшева (ЧСФУ). Трьох з Юґославії та один з Румунії не приїхали на конференцію.

На другій сесії було заплановано також шість доповідачів на тему „Володимир Гнатюк й НТШ", але з них не прибув професор Микола Степаненко (ЗСА) і замість нього виступала молода Надя Стеценко, науковий співробітник.

В другій сесії головував д-р Б. Стебельський (Торонто) й Павло Чучка (Ужгород), а секретарював (Юрій Бача (Пряшів). Тут було заплановано 17 доповідей на двох сесіях з яких тільки один доповідач Вячеслав Логвин з Ленінграду (РСФСР) не прибув. Також через паспортові труднощі.

Ціла конференція проходила на високому рівні, де представлено важливість всесторонньої діяльности Володимира Гнатюка, НТШ, УВУ та українознавства в Чехо—Словаччині.

Найчастіше повертали дискутанти до теми пропаґованого під сучасну пору т.зв. „русинізму", якого ідеологом на Заході вважають проф. Павла Маґочого з Торонтонського університету. Тут доволі солідно учасники закарпатці як і уродженці Пряшівщини, вияснили це явище. З приємністю доводиться ствердити, що науковці історики і соціологи Закарпаття відкинули й засудили ідеологію „русинства", як окремого народу й назвали це „аґентурною роботою чужих сил". Це дуже важливе, бо це було ствердження автохтонів Закарпаття і Пряшівщини.

З приємністю доводиться ствердити, що конференція „Від НТШ до УВУ" була успішною й корисною для української науки як і для дальшої політичної діяльности. За це належиться признання прцівникам катедри Української мови й Літератури філософічного факультету університету ім. **Шафарика на чолі з доцентом Юрієм Муличаком, а зокрема д-рові Миколі Мушинці.**

Політологи...

(Закінчення зі стор. 2)

го року, а парляментаріям його дали для ознайомлення лише 28-го лютого, буквально за пару днів до обговорення. Поверхове ознайомлення з ним не могло бути задовільним. Крім того проєкт не обговорювався на всіх комітетах і комісіях парляменту, як цього вимагає реґлямент.

Таким чином депутати проголосували за закон, котрий надає органам КҐБ ще більші повноваження, ніж вони мали досі. Згідно з законопроєктом, нинішні структури КҐБ зберігаються і то без чіткого визначення обов'язків і рамок їхньої діяльности. Не передбачено відповідальности, якщо б хтось у своїх діях вийшов за рамки дозволеного. КҐБ отримав багато прав, а громадяни — багато зобов'язань.

Громадяни, наприклад, у випадку брехливого доносу і припинення справи за непідтвердженням, не мають права ознайомитися з документами припиненої справи і довідатися, хто зробив наклепницький донос, на підставі якого він, скажімо, звільнений з праці. Не прийнятий закон про державну таємницю. Отже КҐБ на свій розсуд вирішує, що можна розголошувати, а що ні.

Як зауважує кореспондент „Московских новостей" Наталя Геворкян, деяких депутатів все ж занепокоїло те, що КҐБ починає перебирати на себе обов'язки Міністерства внутрішніх справ, а Крючков на це відповів, що, мовляв, батьківщина звеліла... Адже боротьбу з економічним саботажем доручила йому та ж сама Верховна Рада.

КҐБ має право контролювати поштові відправлення, прослуховувати телефонні розмови, ще до порушення судової справи заходити безборонно і без санкції прокурора до приміщення службового чи приватного.

До речі, в той час, коли у Верховній Раді СССР обговорювався проєкт закону про КҐБ, одну з журналісток, Євгенію Альбац, затримали працівники КҐБ при вході до ВР і вилучили в неї бальончик з газом, який вона носила зовсім не для того, щоб нападати на членів парляменту. На працю ж до її начальників повідомили, що вилучили не газовий бальончик, а нібито пістоль. В такий спосіб КҐБ засвідчив, що стиль і методи його праці леґалізовані.

„Сьогодні ми отримали закон, — пише Н. Геворкян, — у якому 10 рядків — про гласність у діяльності органів, з них шість — про те, що не підлягає розголошенню. Скупо про права громадян. Зате з правами органів усе гаразд. Вони, наприклад, можуть безперешкодно входити в будь-яку пору доби у житлові та інші приміщення, оглядати їх. Про санкцію прокурора — ні слова. Чи думали члени парляменту про те, що їхня депутатська недоторканість невічна? Чи про це задумався тільки той один, хто проголосував проти?"

Закон про КҐБ прийнятий остаточно і безповоротно, розповідає далі парляментський кореспондент „Московских новостей". „Ви пройшли славний шлях", — похвалив народних депутатів Володимир Крючков, поклавши новий закон до кишені. І це сталося після того, як преса вже багато писала про таємні ляборaторії КҐБ, за допомогою яких убивали людей, повідомлялося, що нинішній шеф КҐБ брав участь у підготовці політичних убивств. Члени парляменту не можуть не знати, що від КҐБ власний народ постраждав більше, ніж від фашизму. І все ж так легко проголосували „за".

Шляхи...

(Закінчення зі стор. 2)

головно вогню, людство не пережило б льодовикової епохи й не вийшло б ніколи з печер на денне світло. І тому, майбутнє людства пов'язане з технологією, а не з ідеологією.

Невідомо також, хто перший винайшов плуг, рало, серп та хомут і хто перший впав на думку використання добрива, плодозміну, чи прокопання першого зрошувального рівчака для збільшення родючости землі. Можливо, що ті всі винаходи були зроблені в різних країнах та в різному часі. Одне проте, певне, що підйом слабкої та незахищеної людини на володаря землі став дійсністю у висліді її поступового переходу із мислився на скотаря та зі скотаря на рільника (Homo agriculturus). Без тієї метаморфози, вона не мала б ніколи можливости створити першої цивілізації, чи цивілізацій, які стали з черги, поштовхом до дальшого розвитку й дальшого злету людини.

Конструктивна праця Метрополітального Фонду Руху

Доповнення Екзекутиви новими членами, вибір Ради Директорів, вивінування електронічною технікою Інститутів Українознавчих Студій в Київському і Львівському Університетах були предметом нарад Екзекутиви Метрополітального Фонду Руху, які відбулись у вечірніх годинах 10-го травня 1991 року в залі Ратґерського університету в Ньюарку.

В нарадах, що ними проводив голова проф. Тарас Гунчак, взяли участь представники відділів Руху з Ню Гейвену, Трентону і північного Ню Джерзі. До Екзекутиви увійшли представники відділів, які брали участь в установчих зборах 27-го квітня, а саме: Наталя Посіва, проф. Роман Андрушків, інж. Дам'ян Ґеча — як заступники голови, Христина Мельник — як секретар, д-р Роман Ричок — як пресовий референт. До Ради Директорів увійшли: Іван Гафткович, Григорій Посіва, Марія Антонишин, Ліда Хома і Осип Ринник.

Узгіднено, що особовий склад Екзекутиви, Ради Директорів і Контрольної комісії буде доповнений на чергових зборах.

У зв'язку з тим, що голова проф. Т. Гунчак за кілька днів виїжджав в Україну, порушено справу вивінування електронічною технікою (комп'ютери, копіювальні машини, автосекретарі, факси, друкарські машинки та інші електронічні прилади) для Інститутів Українознавчих Студій, що постали при Львівському і Київському Університетах. Після довшої дискусії, в якій брали участь усі присутні, одноголосно рішено, щоб потрібну електронічну техніку закупити і передати в користування згаданих інститутів.

Реалізацією цього першого проєкту Метрополітальним Фондом Руху та побажаннями „щасливої дороги" проф. Т. Гунчакові закінчено наради.

Р. Р.

ДЖЕК КЕМП, секретар Департаменту житлового будівництва та розбудови міст від самого початку призначення на цей пост виповів війну злидням і убогості, але не багато вдалося йому зробити за цей час. До цього діла, поліпшення життєвих умов бідноти він узявся з питомим йому запалом, але натрапив на труднощі урядової бюрократичної системи, яку важко зрушити з місця, бо як твердять знавці, його пропозиції традиційно демократичного забарвлення не знаходять потрібного зрозуміння серед республіканського бюрократичного уряду.

Ділимося сумною вісткою з ріднею, приятелями і українською громадою, що у п'ятницю 21-го червня 1991 р. на 79-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

ДАНИЛО БЕРЕЗОВСЬКИЙ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 24-го червня 1991 р. у церкві св. Йосафата, у Воррен, Миш., а відтак на цвинтар Resurection, Mt. Clements, Mi.

У глибокому смутку:

дочка — ХРИСТИНА з мужем ВСЕВОЛОДОМ
син — ОЛЕГ з дружиною ЕМЕЛІ
внуки —
МИРОН з дружиною МАРТОЮ,
ОКСАНА
КАТЕРИНА
І ГАЛИНА
брати — ОРЕСТ І ЛЕВ з родинами в Україні.

РУМУНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ схвалив закон, який передбачає кримінальне покарання за незаконне всиновлення сиріт, а також за торгівлю дітьми. Від грудня 1989 року, коли в країні відбулося антикомуністичне повстання, 5,000 румунських дітей було всиновлено громадянами західніх країн, зокрема півтори тисячі дітей — громадянами ЗСА.

СОВЄТСЬКА ГАЗЕТА „Воздушный транспорт" повідомила, що 700 чужинецьких і 300 совєтських спеціялістів залишають недобудованим великий комплекс на сочинському летовищі. Демонтується устаткування з Англії, Німеччини і Швеції. Причиною є фінансові труднощі: заборгованість західним фірмам становить 5 міл. дол.

„Молодь..."

(Закінчення зі стор. 1)

політичними поглядами і орієнтаціями, і чи існує окремий молодіжний політичний рух. „Молодь в Україні тепер швидко мужніє, — сказала Кіра. — Поділу ні за поглядами, ні за віком практично нема, діти плече до плеча з батьками і дідами стоять у боротьбі за незалежність України".

Можна також тішитися з тієї обставини, що українська молодь не дала себе втягнути ні в які праві угрупування — якщо вони є, то мізерні і впливу на події не мають, як, наприклад, група „Промені Чучхе", у яку входять наївні прихильники кімірсенівського соціялізму.

Найбільш бойовою, політично зрілою і тому найбільш перспективною Кіра визнає Демократичну Спілку Молоді Львівщини, яку очолює дуже популярний серед молоді Олександер Шлапак.

Найделікатніше питання — про мову газети. Вона — російська. Чи не є це неґативним чинником в закономірній українізації загальнореспубліканського і зокрема столичного, київського життя? Кіра так не вважає, вона каже, що треба рахуватися з реальною присутністю в Україні російськомовного населення. Кіра є певна, що російська мова також надається для того, щоб виявляти любов до України. З ініціятиви і особистих творчих старань Кіри газета вже два роки веде постійну рубрику „Українське відродження", вміщуючи у ній матеріяли і українською мовою. „Не можу сказати, що всім читачам це подобається, надходять листи, сповнені зневаги до всього українського, але їх — жалюгідні одиниці. Більшість російськомовних читачів щиро вболівають за долю України, зичать їй омріяної народом волі".

Чи могла б вона ствердно відповісти, що українська нація сьогодні справді консолідується, і який ґрунт цієї консолідації?

„Так я вперше виразно це відчула і усвідомила, коли під час референдуму Київ, вічна царська губернія, проголосував за незалежну Україну. Відбулася величезна переорієнтація суспільної й індивідуальної самосвідомости".

Замикаючи коло, повертаємося до конференції „Україна — Захід", заради участи в якій Кіра приїхала до Америки, і запитуємо, яким емоційним і світоглядним сенсом наповнює журналістка ці два поняття, коли вони опиняються поруч: Україна — Америка? Кіра Фоменко відповіла так мудро і шляхетно, що годі було не погодитися з нею: „В Україні я рада, що є на світі Америка, в Америці я щаслива, що є на світі Україна".

До відома Членам 270-го Відділу в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Довголітній секретар 270-го Відділу УНСоюзу, Братства св. Івана Хрестителя в Джерзі Сіті,

СТЕПАН ОСТРОВСЬКИЙ

зрезиґнував з посту секретаря цього Відділу і Відділ 270-ий об'єднався із Відділом 170-им в один Відділ число 170, секретарем якого є ВОЛОДИМИР БІЛИК.
Просимо всіх Членів 270-го Відділу пересилати вкладки та звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Wolodymyr Bilyk
225 Manhattan Avenue
Jersey City, N. J. 07307
Tel.: (201) 795-0628

УВАГА УЧНІ/СТУДЕНТИ!
ЧИ ВИ БАЖАЄТЕ ПЕРЕПИСУВАТИСЯ ІЗ СВОЇМИ РОВЕСНИКАМИ НА УКРАЇНІ?

СТУДЕНТИ УКРАЇНИ бажають з Вами листуватися. Якщо Ви згідні, УНСоюз постарається підшукати для Вас відповідного товариша/шку у листуванні у Вашім віці.
Просимо виповнити нижчеподану анкету і вислати на адресу:

Andre J. Worobec
Fraternal Activities Coordinator
Ukrainian National Association
30 Montgomery St. 3rd fl.
Jersey City, N.J. 07302

Ім'я і прізвище ....
Дата народження ....
Адреса ....
Місто ....
Стейт/провінц. .... **пошт. код.** ....
Я хочу переписуватися з (......) хлопцем (......) дівчиною у віці (......) років (......) не робить різниці.
Я .... є членом — Пласт (....) - СУМ (....) - ОДУМ (....) — УНС — Відд. ч. .....
інші — організації ....
Я цікавлюся ....
Мій „пен пел" мав/мала зацікавлення ....
не робить різниці ....
Підпис учня/учениці ....

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

СК СУМ „Крила" Чикаґо — „Фалконс" СК — 4:3

Чикаґо (26-го травня). — Вже в першій половині „Крила" вели 3:0, завдяки гарній і продуктивній грі цілої дружини. Після перерви наші футболісти, будучи певні себе, легковажили суперника, який в свою чергу покарав їх за це трьома ґолями. Остаточно „Крила" виграли зустріч 4:3, але ця, цілком непотрібна легковажність, могла принести нашим футболістам досить неприємну несподіванку. Переможні ґолі для „Крил" здобули Славко Лєндел (2) і Тома Туцкий (2).

СК СУМ „Крила" Чикаґо — „Аврора" СК 3:0

Чикаґо (2-го червня) . — В чергових змаганнях за чемпіонат І дивізії Метрополітальної Ліґи Чикаґо, що їх відбули „Крила" на виїзді, наші футболісти цим разом відзначалися ефектовними загранням, точними подачами, що приємно вражало глядачів. Все таки в окремих моментах наші футболісти грішили додатковими комбінаціями у підворітті суперників і цим самим втрачали можливості здобувати ґолі. На відзначення у звітових змаганнях заслужили Лєндел — Куляс, які панували на грищі, бездоганно володіли м'ячем та ввесь час подавали його швидким напасникам, які були на висоті свого завдання.

Переможні ґолі для „Крил" здобули: Лєндел, Оверко і Леш. Вигравши досі усі п'ять змагань, наші футболісти затримали позицію лідерства в показнику табелі ігор, маючи на своєму конті 10:0 точок.

Склад „Крил": Попович, М. Куляс, Яворський, Ю. Іваницький, Нунан, Куча, Лєндел, Медіна, Пітак, Садковий, П. Куляс, Братків, Оверко, Леш. В. Яворський — провідник, С. Лєндел — тренер.

Ю. Е. К.

УСК Ню Йорк — „Гота-Баваріян" СК — 1:4

В чергових змаганнях за чемпіонат II дивізії Космополітальної Ліґи Ню Йорку, що відбулися в неділю, 2-го червня, перша дружина УСК зазнала поразки з сильним німецьким клюбом „Гота-Баваріян" вислідом 1:4.

У звітовій зустрічі наші футболісти були рівнорядними суперниками гостей, однак не зуміли використати своїх можливостей у підворітних ситуаціях.

Друга дружина, що веде в показнику табелі ігор у своїй дивізії, перемогла резерву „Готи-Баваріян" вислідом 2:0 і цим самим зміцнила свої можливості на здобуття чемпіонату сезону 1990—1991.

С. К.

Нічого не змінилося...

Недавно В. Маєвський, спеціяльний кореспондент київської „Спортивної Газети", провів розмову з Валерієм Шутиєм, головою Національного Олімпійського Комітету України. Як відомо, Шутий був теж вибраний до другого НОК України, що його очолює Валерій Борзов.

У розмові з Маєвським Шутий сказав, що від часу створення обидвох НОКів України, на жаль, практично нічого не змінилося за вийнятком того, що переклали на англійську мову пункти діючих Конституцій СРСР та УРСР, які свідчать про права нашої республіки і вислали до Міжнародного Олімпійського Комітету та інших зацікавлених організацій.

— Наскільки можна зрозуміти, навіть республіки Прибалтики, які абсолютно точно вже мали свої НОК і брали участь в Олімпійських іграх, ще не дуже просунулися по шляху до відновлення своїх прав в МОК, — сказав Маєвський.

— МОК створив у Токіо комісію з питань НОК Прибалтики, але поїздка цієї комісії для вивчення стану справ була затримана відомими подіями у Вільнюсі та Ризі, — сказав Шутий.

— Коли ви створили свій комітет? — запитав Маєвський.

— Це сталося восени 1989 року, ми діяли вдвох з Віталієм Сікачем. У складі комітету також Сергій Машовець, Валерій Семонов і Ігор Бондар.

На запитання Маєвського, чи збирається комітет разом, щось обговорює, Шутий відповів: „Дуже рідко, адже ми не затверджені і не визнані МОКом і не можемо діяти як справжній НОК".

— Далі Маєвський запитав: „Ви — член Національного олімпійського комітету, обраного на асамблеї. А чи цей комітет збирався після обрання?"

— По-перше, я теж не можу визнати цю організацію за НОК України, бо вона не затверджена. З часу обрання на асамблеї ми не збиралися. Я тільки двічі відвідав Валерія Борзова. Він говорив про необхідність консолідації, застерігав від поквапливих рішень, закликав радитись.

— Розкажіть про себе, — попросив Маєвський.

— Народився я в 1963 році в Києві, в сім'ї робітників, але жив здебільшого в селах на Київщині та Чернігівщині. Займався спортом, виконав перший розряд зі штовхання ядра, а у наколесництві став кандидатом у майстри. Потім захопився бобслеєм, був в збірній команді України, виконав норматив майстра спорту... Нині є тренером з гімнастики в кооперативі, що працює на базі середньої школи. Крім того був вибраний головою Федерації санного спорту України. На жаль, наші федерації, які начебто повинні працювати по-новому, залишилися в старих умовах якихось незрозумілих організацій, де тільки збираються поговорити та когось покритикувати... Думаю, що наше Міністерство закордонних справ та відповідні комітети не зовсім розуміють всю складність проблеми про визнання НОК України Міжнародним олімпійським комітетом. Та й вважають це за справу другорядну.

— Які все ж таки у нас шанси? — запитав на кінець розмови Маєвський.

— Президент МОК Самаранч, — відповів Шутий, — сказав, що до 1992 року нових членів МОК приймати не буде. Поки що ми можемо зосередитись на можливості участі хоч однієї людини в зимових Олімпіядах — там менше країн і менше федерацій, які беруть участь у змаганнях, немає такої кризи, як на літніх Іграх, коли збираються вже по 160 країн.

З тієї розмови можна зрозуміти, що, як і в інших ділянках сучасного життя в Україні, в спорті Москва і їх вірні слуги стримують гін до незалежности й права бути господарем на своїй землі.

Прикро, що, особливо у спорті, російські імперіялісти протягом років інфільтрували Міжнародні спортові організації, які нині на помах палички з московського центру слухняно повторюють щодо пробуджених поневолених народів імперії російське „нєт".

(от)